ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 14.6.2023
COM(2023) 303 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Βιώσιμη αλιεία στην ΕΕ: τρέχουσα κατάσταση και κατευθύνσεις για το 2024

{SWD(2023) 172 final}

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Βιώσιμη αλιεία στην ΕΕ: τρέχουσα κατάσταση και κατευθύνσεις για το 2024

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ανακοίνωση παρέχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με την κατάσταση της ευρωπαϊκής αλιείας η οποία παρακολουθήθηκε το 2022. Παρέχει επίσης τις προτάσεις της Επιτροπής και τις διαβουλεύσεις με τρίτες χώρες σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες για το 2024. Στόχος είναι η βελτίωση της ανθεκτικότητας των αλιέων, η τόνωση της αποκατάστασης των αποθεμάτων με σκοπό τη μέγιστη βιώσιμη απόδοση (ΜΒΑ) και η διατήρηση των υγιών αποθεμάτων σε επίπεδο ΜΒΑ.

Πλέον υπεραλιεύονται πολύ λιγότερα ιχθυαποθέματα και οι αλιείς διαπιστώνουν τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη που προκύπτουν από τη διαχείριση ορισμένων αποθεμάτων σε υγιέστερα επίπεδα που εφαρμόζεται εδώ και κάποιο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, οι υψηλές τιμές των καυσίμων έχουν υπονομεύσει τα οφέλη που έχουν επιτευχθεί, γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης της ανθεκτικότητας, ώστε να μειωθεί η εξάρτηση του αλιευτικού στόλου της ΕΕ από τα ορυκτά καύσιμα και να διατηρηθούν τα ιχθυαποθέματα. Για την αντιμετώπιση των βασικών προκλήσεων και τη βελτίωση της ανθεκτικότητας της αλιείας της ΕΕ, η Επιτροπή δρομολόγησε μια ολοκληρωμένη και εποικοδομητική διαδικασία συνεργασίας στο πλαίσιο της **δέσμης μέτρων για την αλιεία και τους ωκεανούς**[1]. Είναι πολύ σημαντικό να συνεχιστεί αυτή η δέσμευση και ο διάλογος.

Από τον Φεβρουάριο του 2022 η στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έχει επηρεάσει την αλιεία της ΕΕ με διάφορους τρόπους, ιδίως στον Εύξεινο Πόντο. Έχει διαταράξει και συνεχίζει να διαταράσσει τις αλιευτικές δραστηριότητες και τις εμπορικές ροές, ενώ είχε αντίκτυπο και στην παροχή επιστημονικών γνωμοδοτήσεων και σε ορισμένες διαπραγματεύσεις σε διεθνές επίπεδο. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει πόσο σημαντική είναι η ενίσχυση της ανθεκτικότητας για τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας στην Ευρώπη, η επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας[2] και η ανάληψη περαιτέρω δράσης για την καινοτομία και την ενεργειακή μετάβαση, όπως τονίζεται στη δέσμη μέτρων για την αλιεία και τους ωκεανούς.

2. ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Βιώσιμη αλιεία σημαίνει ότι δεν αλιεύεται ποσότητα ιχθύων μεγαλύτερη από εκείνη που μπορούν να αναπαράγουν ετησίως τα αποθέματα ιχθύων. Ένα απόθεμα αλιεύεται με βιώσιμο τρόπο, σε επίπεδο ΜΒΑ, όταν η αναλογία μεταξύ της πραγματικής θνησιμότητας λόγω

[1] COM(2023) 100 final· COM(2023) 101 final· COM(2023) 102 final· και COM(2023) 103 final.
[2] COM(2019) 640 final.

αλιείας (F) και της θνησιμότητας λόγω αλιείας σε επίπεδο ΜΒΑ (F_{MSY}) είναι μικρότερη ή ίση με 1[3].

Χάρη στις επενδύσεις που πραγματοποίησαν οι αλιείς και οι εθνικές διοικήσεις και στη δέσμευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για υπεύθυνη διαχείριση της αλιείας, η αλιεία έχει καταστεί πιο βιώσιμη, ενώ πλέον υπεραλιεύονται πολύ λιγότερα αποθέματα στην ΕΕ.

Το 2003 τα περισσότερα αποθέματα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ΕΕ υπεραλιεύθηκαν σε μεγάλο βαθμό, ενώ η μέση θνησιμότητα λόγω αλιείας στον **βορειοανατολικό Ατλαντικό** ήταν 1,68 F_{MSY}. Έκτοτε, το ποσοστό έχει μειωθεί, ενώ το 2021 έφθασε στη χαμηλότερη τιμή του (0,76). Στη **Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο**, το μέσο ποσοστό θνησιμότητας μειώθηκε από 2,06 F_{MSY} το 2003 σε 1,7 το 2020[4], ενώ η κατάσταση έχει βελτιωθεί, καθώς πλέον υπάρχουν διαθέσιμες περισσότερες αξιολογήσεις αποθεμάτων σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Το ποσοστό θνησιμότητας λόγω αλιείας μειώθηκε περισσότερο στην ανατολική Μεσόγειο, ενώ ακολουθεί ο Εύξεινος Πόντος και η δυτική Μεσόγειος. Στην κεντρική Μεσόγειο υπήρξε ελάχιστη μεταβολή.

Όπου το ποσοστό θνησιμότητας λόγω αλιείας έχει μειωθεί, η βιομάζα των ιχθυαποθεμάτων αυξάνεται[5]. Αυτό συμβάλλει στη βελτίωση των αλιευμάτων και της κερδοφορίας της αλιείας και αυξάνει την αποδοτικότητά τους από άποψη άνθρακα (ως kg αλιευμάτων ανά kg εκπεμπόμενου άνθρακα). Για να φανεί η αξία της χρηστής διαχείρισης, στον Βισκαϊκό Κόλπο, για πρώτη φορά στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής[6] (ΚΑΠ), δεν υπήρξε καθόλου υπεραλίευση αποθεμάτων το 2021. Η αύξηση του πληθυσμού των ιχθύων στην εν λόγω περιοχή ήταν αξιοσημείωτη, καθώς υπερτριπλασιάστηκε το επίπεδο αφθονίας που είχε καταγραφεί το 2003.

Οι δηλώσεις εκφόρτωσης και τα δελτία πωλήσεων είναι απαραίτητα στοιχεία για την παρακολούθηση της απορρόφησης των ποσοστώσεων και την υποβολή συγκεντρωτικών δεδομένων για τα αλιεύματα. Η ακριβής υποβολή δεδομένων είναι ζωτικής σημασίας, καθώς αποτελεί τη βάση για τη βιώσιμη αλιεία και για την αξιοπιστία των επιστημονικών δεδομένων. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα όσον αφορά τη διασφάλιση ότι όλα τα αλιεύματα καταγράφονται σωστά και καταλογίζονται στις ποσοστώσεις, δεδομένων των ελλείψεων στον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη ζυγίζουν όλα τα εκφορτωθέντα αλιευτικά προϊόντα και τα καταγράφουν με ακρίβεια στα έγγραφα καταγραφής αλιευμάτων. Πρόκειται για συχνή διαπίστωση στις αξιολογήσεις που διενήργησε η Επιτροπή σε διάφορες θαλάσσιες λεκάνες κατά τα προηγούμενα έτη. Η Επιτροπή έδωσε συνέχεια στις υποθέσεις μη συμμόρφωσης ανοίγοντας έναν ακόμη κύκλο αξιολόγησης το 2022 και κινώντας διαδικασίες

---

3 Για λεπτομερή ανάλυση του δείκτη F_{MSY} και της κατάστασης βιομάζας των ιχθυαποθεμάτων σε όλες τις θαλάσσιες λεκάνες, βλ. τμήμα 1 του συνοδευτικού εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

4 Η τιμή του 2021 δεν είναι ακόμη διαθέσιμη, καθώς οι αξιολογήσεις της ΓΕΑΜ διενεργήθηκαν με δεδομένα έως το 2020.

5 (+ 18 % συνολικά, + 39 % στον βορειοανατολικό Ατλαντικό, + 6 % στη Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο από το 2003).

6 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική.

επί παραβάσει με τις οποίες απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν μέτρα για την ακριβή καταγραφή των αλιευμάτων τους.

Κατά μέσο όρο, τα αποθέματα στον βορειοανατολικό Ατλαντικό βρίσκονται πλέον εντός του εύρους τιμών που συνάδει με τους στόχους της ΚΑΠ σχετικά με το ποσοστό θνησιμότητας λόγω αλιείας. Μολονότι το 2022 σημειώθηκε ικανοποιητική πρόοδος ως προς την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της ΚΑΠ, απαιτείται μεγαλύτερη πρόοδος, ιδίως στη Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο.

2.1 Αλιευτικές δυνατότητες για το 2023

Οι αλιευτικές δυνατότητες αποτελούν σημαντικό βήμα στη βιώσιμη διαχείριση της αλιείας. Στον Ατλαντικό ωκεανό, στη Βαλτική θάλασσα και στο Skagerrak/Kattegat, οι αλιευτικές δυνατότητες ορίζονται κυρίως ως όρια αλιευμάτων (γνωστά ως συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα ή TAC).

Η **αισθητά διαφορετική περιβαλλοντική κατάσταση** στη **Βαλτική θάλασσα και στους ποταμούς της** εξακολουθεί να επηρεάζει τα ιχθυαποθέματα και την ανάπτυξή τους. Σήμερα ασκούνται διάφορες πιέσεις στη **Βαλτική θάλασσα**, οι οποίες έχουν οδηγήσει στην υποβάθμιση της βιοποικιλότητας. Αυτές οι πιέσεις σήμερα περιλαμβάνουν την υψηλή ρύπανση από εισροές θρεπτικών ουσιών και σταθερά υψηλά επίπεδα ρύπων. Αυτό οφείλεται, εν μέρει, στη μη εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ[7]. Τέσσερις από τους δέκα τύπους αλιείας (ρέγγα της δυτικής Βαλτικής, δύο αποθέματα γάδου και σολομός της κεντρικής λεκάνης) δεν αποτελούν πλέον στόχο και μπορούν να εκφορτώνονται μόνο ως παρεμπίπτοντα αλιεύματα. Οι εναπομείναντες στοχευόμενοι τύποι αλιείας είναι τα άλλα πελαγικά είδη (παπαλίνα και ρέγγα στην κεντρική Βαλτική θάλασσα, στον Βοθνιακό Κόλπο και στον Κόλπο της Ρίγας) και το φασί Ατλαντικού, με όρια αλιευμάτων που καθορίζονται σύμφωνα με τη ΜΒΑ, και σολομός στον Βοθνιακό Κόλπο και στον Κόλπο της Φινλανδίας, με όρια αλιευμάτων που καθορίζονται σύμφωνα με την προληπτική προσέγγιση. Το πολυετές σχέδιο για τη Βαλτική θάλασσα[8] χρησιμοποιεί όλα τα εργαλεία, δηλαδή την αναστολή της στοχευόμενης αλιείας, τον καθορισμό TAC κάτω από τα συνιστώμενα ανώτατα επίπεδα, τις εποχιακές απαγορεύσεις κατά την περίοδο της αναπαραγωγής και τον περιορισμό της ερασιτεχνικής αλιείας, προκειμένου να συμβάλει στην αποκατάσταση των αποθεμάτων ιχθύων. Ωστόσο, εάν τα κράτη μέλη δεν εφαρμόσουν πλήρως και δεν μεταφέρουν τη νομοθεσία της ΕΕ στο εθνικό τους δίκαιο, τα εργαλεία αυτά δεν θα επαρκούν για την αποκατάσταση όλων των ιχθυαποθεμάτων. Στην υπουργική δήλωση «*Our Baltic*» (Η Βαλτική μας) αναλήφθηκε

[7] Ειδικότερα, η οδηγία για τη νιτρορύπανση, η οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα, οι οδηγίες για τους οικοτόπους και τα πτηνά, η οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα, η οδηγία για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, η οδηγία για τα πλαστικά μίας χρήσης, ο κανονισμός για την κοινή αλιευτική πολιτική, η ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική και η κοινή γεωργική πολιτική.

[8] Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1139 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, για τη θέσπιση πολυετούς σχεδίου για τα αποθέματα γάδου, ρέγγας και παπαλίνας της Βαλτικής θάλασσας και για τις αλιευτικές δραστηριότητες εκμετάλλευσης των εν λόγω αποθεμάτων.

δέσμευση για την πλήρη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ· είναι εξαιρετικά σημαντικό να γίνει αυτό[9].

Η δράση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με τις πιέσεις που ασκούνται από τη ρύπανση, τον ευτροφισμό και την κλιματική αλλαγή στα θαλάσσια οικοσυστήματα, την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια ξεκινά με τη συμβολή της επιστημονικής κοινότητας. Η επιστήμη παρέχει στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής τη δυνατότητα να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και να εφαρμόζουν πλήρως την οικοσυστημική προσέγγιση στη διαχείριση της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, η οποία αποτελεί μία από τις βασικές αρχές της κοινής αλιευτικής πολιτικής.

Στα ύδατα του **Skagerrak και του Ατλαντικού** ασκούνται μικρότερες πιέσεις στα ιχθυαποθέματα και επικρατούν διαφορετικές περιβαλλοντικές συνθήκες. Σε αυτές τις θαλάσσιες λεκάνες, η βιώσιμη διαχείριση 29 αποθεμάτων έχει αποφέρει θετικά αποτελέσματα με σημαντικές αυξήσεις των TAC σε βασικούς εμπορικούς τύπους αλιείας για το 2023.

Για τα κοινά αποθέματα με το Ηνωμένο Βασίλειο, αμφότερα τα μέρη έχουν συμφωνήσει TAC, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας[10], σύμφωνα με τη ΜΒΑ για τα περισσότερα αποθέματα για τα οποία υπήρχε διαθέσιμη γνωμοδότηση. Για επτά αποθέματα (για τα οποία η γνωμοδότηση συνιστούσε μηδενικά αλιεύματα), τα μέρη συμφώνησαν να καθορίσουν χαμηλό όριο αλιευμάτων για έξι αποθέματα, το οποίο θα καλύπτει μόνο τα παρεμπίπτοντα αλιεύματα προκειμένου να αποφευχθεί η περιοριστική ποσόστωση σε μικτούς τύπους αλιείας σύμφωνα με τον κανονισμό για την ΚΑΠ[11]. Για ένα απόθεμα, τα μέρη συμφώνησαν να παρακολουθούν το TAC, σύμφωνα με τη γνωμοδότηση του Διεθνούς Συμβουλίου για την Εξερεύνηση της Θάλασσας (ICES) σχετικά με το επίπεδο των TAC[12]. Οι συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των δύο μερών στο πλαίσιο της ειδικής επιτροπής αλιείας ήταν καθοριστικής σημασίας για τον εξορθολογισμό των ετήσιων διαβουλεύσεων και την επίτευξη χρονοδιαγράμματος και ικανοποιητικής συμφωνίας[13].

---

9 https://commission.europa.eu/system/files/2020-09/ministerial_declaration_our_baltic_conference.pdf

10 Συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου, ST/5198/2021/INIT (ΕΕ L 149 της 30.4.2021, σ. 10).

11 Αιτιολογική σκέψη 51 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/194 του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2023, σχετικά με τον καθορισμό, για το 2023, για ορισμένα αποθέματα ιχθύων, των αλιευτικών δυνατοτήτων στα ενωσιακά ύδατα και, για τα ενωσιακά αλιευτικά σκάφη, σε ορισμένα μη ενωσιακά ύδατα, καθώς και τον καθορισμό, για το 2023 και το 2024, των εν λόγω αλιευτικών δυνατοτήτων για ορισμένα αποθέματα ιχθύων βαθέων υδάτων.

12 Written Record of fisheries consultations between the United Kingdom and the European Union for 2023 [Γραπτά πρακτικά των διαβουλεύσεων για θέματα αλιείας μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2023]: https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/system/files/2022-12/2023-eu-uk-fisheries-consultations_en.pdf.

13 Για τα πρακτικά των συνεδριάσεων της ειδικής επιτροπής αλιείας, βλ.: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement/meetings-eu-uk-partnership-council-and-specialised-committees-under-trade-and-cooperation-agreement/specialised-committee-fisheries_el?etrans=el.

Όσον αφορά τα **αποθέματα που είναι κοινά μεταξύ της ΕΕ, της Νορβηγίας και του Ηνωμένου Βασιλείου**, τα τρία μέρη συμφώνησαν να καθορίσουν τα TAC σύμφωνα με τη γνωμοδότηση για τη ΜΒΑ. Όσον αφορά τη συνέχιση της αποκατάστασης του γάδου της Βόρειας Θάλασσας, τα μέρη παρέτειναν τα διορθωτικά μέτρα και καθόρισαν τα TAC για δύο αποθέματα χαμηλότερα σε σχέση με την επιστημονική γνωμοδότηση λόγω της αλληλεπίδρασής τους με τον γάδο σε μικτούς τύπους αλιείας. Τα TAC για τη ρέγγα της Βόρειας Θάλασσας καθορίστηκαν σύμφωνα με τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις, ενώ τα μέρη συμφώνησαν να συνεχίσουν την εφαρμογή ορίου αλιευμάτων για να μετριαστούν οι επιπτώσεις στο εξαντλημένο απόθεμα ρέγγας της δυτικής Βαλτικής. Τα μέρη συμφώνησαν να αναθεωρήσουν, το 2023, το τρέχον μοντέλο διαχείρισης και την προσέγγιση για τον καθορισμό του TAC για τη ρέγγα της Βόρειας Θάλασσας[14]. Το μόνο **απόθεμα που έχει υποβληθεί σε αξιολόγηση και είναι κοινό, σε διμερές επίπεδο, με τη Νορβηγία**, καθορίστηκε σε επίπεδο ΜΒΑ[15]. Στο πλαίσιο αυτό, η απόκλιση από τις υφιστάμενες ρυθμίσεις καταμερισμού για τα αποθέματα υπό κοινή διαχείριση θα μπορούσε να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην κατάστασή τους και να υπονομεύσει τον στόχο του καθορισμού των TAC σε επίπεδα ΜΒΑ.

Όσον αφορά τα **αποθέματα ευρείας κατανομής**[16] για το σκουμπρί, το προσφυγάκι και την ατλαντοσκανδιναβική ρέγγα, τα παράκτια κράτη[17] συμφώνησαν να καθορίσουν συνολικά TAC σε επίπεδο ΜΒΑ. Ωστόσο, ελλείψει ρυθμίσεων καταμερισμού, το άθροισμα των ποσοστώσεων από τα παράκτια κράτη εξακολουθεί να υπερβαίνει το συνολικό TAC που έχει συμφωνηθεί. Η ΕΕ υιοθέτησε υπεύθυνη προσέγγιση βάσει της οποίας δεν επιτρέπονται οι μονομερείς αυξήσεις πέραν των τελευταίων συμφωνηθέντων μεριδίων, την οποία δεν εφάρμοσαν όλα τα παράκτια κράτη. Η κατάσταση αυτή ασκεί ήδη πίεση στη βιωσιμότητα των εν λόγω αποθεμάτων. Η Επιτροπή βρίσκεται σε εντατικές συζητήσεις με άλλα παράκτια κράτη με στόχο τη σύναψη νέων ρυθμίσεων καταμερισμού για τη βιώσιμη διαχείριση των αποθεμάτων.

Η **Μεσόγειος και ο Εύξεινος Πόντος** φιλοξενούν πολυειδικού τύπου αλιεία, ενώ πολλά αποθέματα είναι κοινά με τρίτες χώρες. Το ποσοστό θνησιμότητας λόγω αλιείας προσέγγισε το βιώσιμο επίπεδο για ορισμένα αποθέματα, καθώς επτά από αυτά πέτυχαν τον δείκτη F_{MSY} το 2020, αλλά πολλά αποθέματα εξακολουθούν να αλιεύονται πάνω από τα βιώσιμα επίπεδα. Πρέπει να συνεχιστεί η δράση για τη μείωση της αλιευτικής προσπάθειας και την επίτευξη του στόχου της ΜΒΑ, ιδίως με την εφαρμογή του πολυετούς σχεδίου για τη δυτική

---

14 Πρακτικά των διαβουλεύσεων για θέματα αλιείας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Νορβηγίας και του Ηνωμένου Βασιλείου για το 2023: https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/system/files/2022-12/2023-eu-no-uk-fisheries-consultations_en.pdf.

15 Πρακτικά συμπερασμάτων των διαβουλεύσεων για θέματα αλιείας μεταξύ της Νορβηγίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τον κανονισμό αλιείας στο Skagerrak και στο Kattegat για το 2023: https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/system/files/2023-03/2023-eu-norway-skagerrak-fisheries-consultations_en.pdf.

16 https://www.ices.dk/community/groups/pages/wgwide.aspx Η ομάδα εργασίας για τα αποθέματα ευρείας κατανομής (WGWIDE) συγκεντρώνει και αναλύει δεδομένα σχετικά με τα μεγάλα αποθέματα πελαγικών ειδών, καθώς και άλλων ευρέως κατανεμημένων και άκρως μεταναστευτικών ειδών.

17 Τα παράκτια κράτη του βορειοανατολικού Ατλαντικού για τα σχετικά αποθέματα είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Νορβηγία, η Ισλανδία, οι Νήσοι Φερόε, η Γροιλανδία και η Ρωσική Ομοσπονδία.

Μεσόγειο[18] (West Med) και της στρατηγικής του 2030 της Γενικής Επιτροπής Αλιείας για τη Μεσόγειο (ΓΕΑΜ)[19]. Οι αλιευτικές δυνατότητες για το 2023 συνάδουν με ένα σημαντικό σύνολο μέτρων που εγκρίθηκαν το 2022.

Για την επίτευξη του στόχου της ΜΒΑ έως το 2025 στο πλαίσιο του πολυετούς σχεδίου για τη **δυτική Μεσόγειο**, για τον καθορισμό των αλιευτικών δυνατοτήτων[20] ακολουθείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, η οποία βασίζεται σε εργαλεία διαχείρισης και αναπτύσσει τον μηχανισμό αντιστάθμισης που ενθαρρύνει τη χρήση πιο επιλεκτικών εργαλείων και περιοχών απαγόρευσης αλιείας. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεχίσουν να λαμβάνουν μέτρα στο πλαίσιο αυτού του μηχανισμού. Το Συμβούλιο έχει επίσης καθορίσει ανώτατα όρια αλιευμάτων για τις πλέον υπεραλιευόμενες γαρίδες βαθέων υδάτων και έχει διατηρήσει ανώτατα όρια αλιευτικής προσπάθειας για τα παραγαδιάρικα σκάφη.

Οι εντατικές εργασίες στο πλαίσιο της **ΓΕΑΜ**, που υποστηρίζονται από τη σταθερή θέση της ΕΕ στις περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης αλιείας (ΠΟΔΑ), οδήγησαν στην έκδοση σημαντικών αποφάσεων. Πάνω απ' όλα, έχουν οδηγήσει σε πέντε πολυετή σχέδια διαχείρισης, τα οποία βασίζονται στις αρχές της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Το αποτέλεσμα ήταν η έγκριση ανώτατων ορίων αλιευμάτων γαρίδας βαθέων υδάτων στο Ιόνιο πέλαγος, στη Θάλασσα της Ανατολικής Μεσογείου και στο στενό της Σικελίας (συμπεριλαμβανομένων ρυθμίσεων για τον μπακαλιάρο μερλούκιο) και ανώτατου επιπέδου αλιευμάτων πελαγίσιου λυθρινιού στο πέλαγος Αλμποράν. Εγκρίθηκε μακροπρόθεσμο σχέδιο διαχείρισης της ΓΕΑΜ για τα μικρά πελαγικά αποθέματα στην Αδριατική με σκοπό την παροχή υψηλών μακροπρόθεσμων αποδόσεων που είναι σύμφωνες με τη ΜΒΑ, χαμηλότερα όρια αλιευμάτων το 2023 για τον γαύρο και τη σαρδέλα και πάγωμα της αλιευτικής ικανότητας για πελαγικές μηχανότρατες και γρι-γρι. Η ΓΕΑΜ συνέχισε επίσης να εφαρμόζει το πολυετές σχέδιο για τα βενθοπελαγικά αποθέματα στην Αδριατική, καθορίζοντας ανώτατο όριο αλιευτικής προσπάθειας τόσο για τις τράτες βυθού όσο και για τις δοκότρατες, ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της ΜΒΑ το 2026 για όλα τα βασικά αποθέματα. Ενέκρινε όρια αλίευσης για το ερυθρό κοράλλι και ανώτατο όριο αλιευτικής προσπάθειας για τον κυνηγό στα διεθνή ύδατα της Μεσογείου. Όσον αφορά τον Εύξεινο Πόντο, ορίστηκε ΤΑC για το καλκάνι βάσει του σχεδίου της ΓΕΑΜ, καθώς και ανεξάρτητη ποσόστωση της Ένωσης για την παπαλίνα.

Η ΕΕ συμφώνησε επίσης να ληφθούν φιλόδοξα μέτρα για τη **θαλάσσια αλιεία του ευρωπαϊκού χελιού**[21], συμπεριλαμβανομένης της παράτασης της απαγόρευσης αλιείας στη θάλασσα από τρεις σε έξι μήνες, ώστε να συμπέσει με τη μετανάστευση νεαρών χελιών και την κολύμβηση ώριμων χελιών μεταξύ της θάλασσας και των ποταμών. Η εφαρμογή αυτών των μέτρων θα αποτελέσει αντικείμενο αυξημένης παρακολούθησης κατά τη διάρκεια του

---

18 Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1022 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για τη θέσπιση πολυετούς σχεδίου σχετικά με τις αλιευτικές δραστηριότητες εκμετάλλευσης βενθοπελαγικών αποθεμάτων στη δυτική Μεσόγειο θάλασσα και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 508/2014.

19 Στρατηγική της ΓΕΑΜ για το 2030 για τη βιώσιμη αλιεία και υδατοκαλλιέργεια στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο. https://www.fao.org/documents/card/en/c/cb7562en.

20 Κανονισμός (ΕΕ) 2023/195 του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2023, σχετικά με τον καθορισμό για το 2023 των αλιευτικών δυνατοτήτων που ισχύουν στη Μεσόγειο θάλασσα και στον Εύξεινο Πόντο για ορισμένα αποθέματα ιχθύων και ομάδες αποθεμάτων ιχθύων.

21 Άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/195.

2023. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά την πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή των μέτρων στην κοινή δήλωση για την ενίσχυση της ανασύστασης του αποθέματος ευρωπαϊκού χελιού, η οποία υπεγράφη από την Επιτροπή και ορισμένα κράτη μέλη.

3. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΤΗΣ ΕΕ

Τα κράτη μέλη πρέπει να διατηρούν τους στόλους κάτω από τα εθνικά ανώτατα όρια που έχουν καθοριστεί όσον αφορά την ικανότητα των σκαφών [ολική χωρητικότητα (GT)] και την ισχύ κινητήρα (kW). Πρέπει να μειώσουν την ικανότητα των στόλων που δεν είναι σε ισορροπία, υποβάλλοντας ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τη βιολογική και οικονομική βιωσιμότητα των στόλων. Όταν υπάρχουν ενδείξεις ανισορροπίας, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλουν σχέδια δράσης για την επανόρθωση αυτής της ανισορροπίας εντός σαφούς χρονικού πλαισίου. Οποιαδήποτε ικανότητα που αντιστοιχεί στα αλιευτικά σκάφη που αποσύρονται με δημόσια ενίσχυση δεν αναπληρώνεται.

Από το 2022, ο αριθμός των σκαφών, η ολική χωρητικότητα και η ισχύς κινητήρα έχουν μειωθεί κατά 0,3 %, 0,7 % και 0,5 %, αντίστοιχα. Ως εκ τούτου, τον Δεκέμβριο του 2022, ο στόλος που νηολογήθηκε στην ΕΕ[22] περιλάμβανε 72 472 σκάφη χωρητικότητας 1 321 454 GT και ισχύος 5 264 658 kW.

Τα κράτη μέλη αναφέρουν στις εκθέσεις τους για το 2022 ότι οι στόλοι τους είναι κάτω από τα ανώτατα όρια και πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 22 του κανονισμού για την ΚΑΠ. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με την ακρίβεια και την αξιοπιστία των δεδομένων στα οποία βασίζονται οι εθνικές εκθέσεις και την ύπαρξη ή την ακρίβεια των σχεδίων δράσης των κρατών μελών. Στην ανακοίνωση για την ΚΑΠ[23], η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αυξήσουν τη διαφάνεια και την ευελιξία στη διαχείριση της αλιευτικής τους ικανότητας και να διευκολύνουν την πιθανή ανακατανομή της αχρησιμοποίητης αλιευτικής ικανότητας για διαρθρωτικές επενδύσεις επί του σκάφους.

4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Η ενέργεια είναι ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία κόστους στον αλιευτικό στόλο της ΕΕ. Η εκτίναξη της τιμής των καυσίμων[24] είχε σημαντικό αντίκτυπο στις κοινωνικοοικονομικές επιδόσεις του αλιευτικού στόλου της ΕΕ το 2022. Ο αντίκτυπος αυτός ακολουθεί τη διακοπή που είχε προηγηθεί το 2020 λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19 στις θετικές τάσεις των οικονομικών επιδόσεων και τη διατάραξη στη λειτουργία της αγοράς που προκλήθηκε από τη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Εκτιμάται ότι για το σύνολο του αλιευτικού στόλου της ΕΕ, η αύξηση της τιμής των καυσίμων κατά 10 λεπτά μειώνει τα ετήσια ακαθάριστα κέρδη κατά 185 εκατ. EUR (ή 16 % των ετήσιων ακαθάριστων κερδών του 2020). Σε αρκετά τμήματα του στόλου που χρησιμοποιούν εργαλεία υψηλής έντασης καυσίμων, το ενεργειακό κόστος μπορεί να αντιπροσωπεύει έως και το ήμισυ της συνολικής αξίας των εκφορτώσεων.

---

22 Συμπεριλαμβάνεται ο στόλος που δραστηριοποιείται στις εξόχως απόκεντρες περιοχές.

23 COM(2023) 103 final.

24 Υπερδιπλάσια το 2022 σε σύγκριση με τη μέση τιμή το 2021.

Ως εκ τούτου, ο αλιευτικός στόλος της ΕΕ υπέστη συνολική ζημία για πρώτη φορά από το 2008. Ωστόσο, μετά την εκτίναξη των τιμών των καυσίμων στα 1,2 EUR ανά λίτρο το καλοκαίρι του 2022, οι τιμές μειώθηκαν σταδιακά σε 0,8-0,9 EUR ανά λίτρο το πρώτο τρίμηνο του 2023. Αναμένεται ότι, με τις τρέχουσες τιμές των καυσίμων, ο αλιευτικός στόλος της ΕΕ μπορεί να παραγάγει ακαθάριστη προστιθέμενη αξία περίπου 2,5 δισ. EUR και ακαθάριστο κέρδος περίπου 300 εκατ. EUR, να καλύψει τις λειτουργικές δαπάνες και να διατηρήσει τις θέσεις εργασίας και τους μισθούς για 125 000 αλιείς το 2023. Πρόκειται για σημαντική βελτίωση σε σύγκριση με το 2022, όταν οι περισσότεροι αλιευτικοί στόλοι της ΕΕ δεν ήταν σε θέση να καλύψουν τις λειτουργικές δαπάνες τους. Ωστόσο, οι τρέχουσες τιμές των καυσίμων, οι οποίες παραμένουν κατά 70 % υψηλότερες από τις τιμές του 2021, θα αποφέρουν πολύ μικρό έως μηδενικό καθαρό κέρδος κατά μέσο όρο για το 2023.

Ο αντίκτυπος αυτών των επιδόσεων δεν είναι ομοιόμορφος σε όλα τα τμήματα του στόλου. Κατά γενικό κανόνα, τα τμήματα του στόλου που εξαρτώνται από τα αποθέματα που αποτελούν αντικείμενο βιώσιμης εκμετάλλευσης και τα οποία αύξησαν την ενεργειακή τους απόδοση (ή μείωσαν την ένταση των καυσίμων) τείνουν να έχουν καλύτερες επιδόσεις και να αποφέρουν υψηλότερους μισθούς για τα πληρώματά τους παρά τις τρέχουσες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες. Αυτό καταδεικνύει **τα σημαντικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη όσον αφορά τη διατήρηση των αποθεμάτων και την ενεργειακή απόδοση των αλιευτικών στόλων της ΕΕ**.

Ο αλιευτικός στόλος της ΕΕ αναμένεται να καλύψει τις λειτουργικές δαπάνες του και να διατηρήσει τις θέσεις εργασίας το 2023, αλλά θα παραμείνει σε οικονομικά ευάλωτη θέση. Αυτή η ευάλωτη θέση οφείλεται στο υψηλό επίπεδο ενεργειακής έντασης και στην εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Η πρωτοβουλία για την ενεργειακή μετάβαση[25] προτείνει διάφορα μέτρα που θα βοηθήσουν τον τομέα να επιταχύνει την ενεργειακή του μετάβαση και να επιτύχει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Περιλαμβάνει δράσεις για την καθοδήγηση των κρατών μελών σχετικά με τον βέλτιστο τρόπο αξιοποίησης της χρηματοδότησης που διατίθεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας[26] (ΕΤΘΑΥ) για τη στήριξη της επίτευξης της ενεργειακής μετάβασης.

Προκειμένου να μετριαστούν οι άμεσες συνέπειες για την ΕΕ το 2022 ως αποτέλεσμα της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η Επιτροπή ανέλαβε ταχεία δράση το 2022 για να ενεργοποιήσει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας[27] (ΕΤΘΑ) και το ΕΤΘΑΥ για την εφαρμογή μέτρων στήριξης λόγω της κρίσης[28]. Όσον αφορά το ΕΤΘΑ, 14 κράτη μέλη έχουν σημειώσει πρόοδο ως προς τις τροποποιήσεις των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους για την αποδέσμευση αυτής της στήριξης. Η στήριξη μπορεί να συνδυαστεί και με άλλες δέσμες μέτρων αντιμετώπισης κρίσεων, ιδίως με το προσωρινό

[25] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την ενεργειακή μετάβαση του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ [COM(2023) 100].

[26] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1139.

[27] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 508/2014.

[28] Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1278 και εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/500 της Επιτροπής.

πλαίσιο κρίσης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης[29], με τη διάθεση έως και 300 000 EUR για επιχειρήσεις στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας έως το τέλος του 2023.

5. ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΚΦΟΡΤΩΣΗΣ

Από τα ερευνητικά έργα και τη συνεργασία μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών έχουν αντληθεί πολύ χρήσιμα διδάγματα σχετικά με τη διαχείριση των απορρίψεων στο πλαίσιο των κανόνων για την υποχρέωση εκφόρτωσης, καθώς και για τη συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Έχουν αυξηθεί οι γνώσεις σχετικά με τα εργαλεία (μετριασμού), την κατάσταση των αλιευμάτων σε διάφορους τύπους αλιείας και θαλάσσιες λεκάνες, καθώς και σχετικά με τον τρόπο αποφυγής ανεπιθύμητων αλιευμάτων με τη χρήση πιο επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων ή τεχνικών, με τη λήψη ειδικών μέτρων ανά περιοχή ή χρόνο, ή με απαγορεύσεις αλιείας σε πραγματικό χρόνο.

Το **ΕΤΘΑ και το ΕΤΘΑΥ** (τα οποία προσφέρουν υψηλό ποσοστό δημόσιας ενίσχυσης) παρέχουν στήριξη για την εφαρμογή της υποχρέωσης εκφόρτωσης. Στο τέλος του 2022[30] τα κράτη μέλη είχαν επιλέξει 5 160 δράσεις με συνολική χρηματοδότηση ύψους 180,7 εκατ. EUR από το ΕΤΘΑ για την υποχρέωση εκφόρτωσης (αύξηση σε σύγκριση με τις 4 762 δράσεις και τα 169,2 εκατ. EUR το προηγούμενο έτος). Οι περισσότερες δράσεις αποσκοπούσαν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας ή της ποιότητας των ανεπιθύμητων αλιευμάτων[31], στη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον και στην εξάλειψη των απορρίψεων[32].

Ωστόσο, η δράση των κρατών μελών για την παρακολούθηση και την επιβολή της υποχρέωσης εκφόρτωσης παραμένει ανεπαρκής. Οι κύριοι κίνδυνοι που συνδέονται με την υποχρέωση εκφόρτωσης, όπως οι παράνομες και μη καταγεγραμμένες απορρίψεις αλιευμάτων κατά τη διάρκεια της αλιείας στη θάλασσα, δεν μετριάζονται επαρκώς. Υπάρχει ανάγκη πρόληψης και αποτροπής των υφιστάμενων κινήτρων για μη συμμόρφωση[33] μέσω της παρακολούθησης και της επιβολής. Στον κανονισμό ΚΑΠ αναγνωρίζεται η δυσκολία εφαρμογής της υποχρέωσης εκφόρτωσης στη μικτή αλιεία, όπου είναι παρόντα περισσότερα από ένα είδη, όπου τα διαφορετικά είδη είναι πιθανόν να αλιευθούν μαζί κατά την ίδια αλιευτική δραστηριότητα, και όπου υπάρχουν διαθέσιμα εργαλεία όπως ανταλλαγές ποσοστώσεων.

---

29 Ανακοίνωση της Επιτροπής, με τίτλο «Προσωρινό πλαίσιο κρίσης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας» (2022/C 131 I/01).

30 Θα ακολουθήσει η έκθεση υλοποίησης του ΕΤΘΑ για το 2022, δημοσίευση της Γενικής Διεύθυνσης Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας.

31 Άρθρο 42 του κανονισμού ΕΤΘΑ.

32 Άρθρα 38 και 39 του κανονισμού ΕΤΘΑ.

33 Όπως οι παράνομες και μη καταγεγραμμένες απορρίψεις για την αποφυγή καταστάσεων περιοριστικής ποσόστωσης, τη μεγιστοποίηση του κέρδους (επιλεκτική αλίευση) και τη μείωση του κόστους χειρισμού και αποθήκευσης αλιευμάτων χαμηλής αξίας.

Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν κυρίως παραδοσιακές τεχνικές παρακολούθησης[34], οι οποίες είναι ανεπαρκείς[35]. Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συμφώνησαν πρόσφατα επί ενός αναθεωρημένου συστήματος ελέγχου της αλιείας κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, το οποίο επιβάλλει ειδικότερα τη χρήση εργαλείων ηλεκτρονικής παρακολούθησης εξ αποστάσεως (REM). Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (EFCA) επικουρεί τα κράτη μέλη στην κατάρτιση επιχειρησιακών σχεδίων REM για πιλοτικά έργα σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και στον προσδιορισμό των βέλτιστων δυνατών στρατηγικών για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης.

Η ανεπαρκής συμμόρφωση, οι μη καταγεγραμμένες απορρίψεις και οι εσφαλμένες αναφορές αλιευμάτων υπονομεύουν την ακρίβεια των δεδομένων για τα αλιεύματα (εκφορτώσεις, ανεπιθύμητα αλιεύματα και απορρίψεις) και των στοιχείων που υποβάλλονται, τα οποία αποτελούν τη βάση της ποιότητας των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συνεργάζονται εντός του 2023 με την Επιστημονική, Τεχνική και Οικονομική Επιτροπή Αλιείας (ΕΤΟΕΑ) για την επανεξέταση των εξαιρέσεων από την υποχρέωση εκφόρτωσης με σκοπό τη βελτίωση των δεδομένων. Η Επιτροπή διεξήγαγε επίσης μελέτη, μέσω του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον (CINEA)[36], για την παρακολούθηση της εφαρμογής της υποχρέωσης εκφόρτωσης για την αλιεία των κρατών μελών όσον αφορά τη Βαλτική θάλασσα, τη Βόρεια Θάλασσα και τα δυτικά ύδατα του Ατλαντικού. Είναι σημαντικό να βελτιωθεί η παρακολούθηση και η επιβολή προκειμένου να διασφαλιστεί η ακρίβεια των δεδομένων για τα αλιεύματα, καθώς οι επιστήμονες χρησιμοποιούν τα δεδομένα που καταγράφονται στα ημερολόγια αλιείας και συλλέγονται βάσει του πλαισίου συλλογής δεδομένων[37] για την υποστήριξη των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων. Όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση για την ΚΑΠ[38], η ακρίβεια των δεδομένων είναι απαραίτητη για τις αξιολογήσεις που βοηθούν την Επιτροπή να αποφασίσει αν η δράση της ΕΕ θα πρέπει να συνεχιστεί ή να προσαρμοστεί.

6. ΒΑΣΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2024

6.1. Βασικά στάδια για τον καθορισμό των επόμενων αλιευτικών δυνατοτήτων

Η Επιτροπή θα βασίσει τις προτάσεις της σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες για το 2024 στις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις του ICES και της ΕΤΟΕΑ, συμπεριλαμβανομένων οικοσυστημικών παραμέτρων, στις αποφάσεις που ελήφθησαν στο πλαίσιο διεθνών

---

34 Όπως επιθεωρήσεις εν πλω και κατά την εκφόρτωση, ανάλυση δεδομένων και εναέρια επιτήρηση.

35 Αρκετά κράτη μέλη συμφώνησαν να συμμετάσχουν σε πιλοτικό έργο REM υπό τον συντονισμό της EFCA, προκειμένου να μάθουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τους ελέγχους REM (ένα ή δύο σκάφη ανά κράτος μέλος). Η Δανία χρησιμοποιεί εργαλεία REM στον στόλο αλιείας καραβίδας που δραστηριοποιείται στο Kattegat, ενώ οι Κάτω Χώρες εφαρμόζουν πλήρως τεκμηριωμένο πρόγραμμα αλιείας σε λίγα σκάφη στη Βόρεια Θάλασσα. Κανένα έργο δεν χρησιμοποιείται για σκοπούς ελέγχου και επιβολής.

36 https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/89868cc6-015f-11ec-8f47-01aa75ed71a1

37 Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1004.

38 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, με τίτλο «Η κοινή αλιευτική πολιτική σήμερα και αύριο: ένα σύμφωνο για την αλιεία και τους ωκεανούς με στόχο τη βιώσιμη, επιστημονικά τεκμηριωμένη, καινοτόμο και συμπεριληπτική διαχείριση της αλιείας» [COM(2023) 103].

διαπραγματεύσεων με τρίτες χώρες, στις αποφάσεις που έλαβαν οι ΠΟΔΑ το 2023 και σε κοινωνικοοικονομική ανάλυση.

Η Επιτροπή θα καλύψει όσο το δυνατόν περισσότερα αποθέματα στις αρχικές της προτάσεις, λαμβάνοντας υπόψη την αναγκαία έγκαιρη έκδοση των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη να εκτιμήσουν τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις αμέσως μόλις αυτές δημοσιοποιηθούν. Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν επίσης να υποβάλουν συστάσεις μέσω των γνωμοδοτικών συμβουλίων, των εθνικών αρχών και μεμονωμένα.

Από τον Οκτώβριο, η Επιτροπή θα διεξαγάγει διάφορες διαβουλεύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Νορβηγία και άλλα παράκτια κράτη, με σκοπό να ολοκληρωθεί εγκαίρως η επεξεργασία των αποτελεσμάτων στο Συμβούλιο του Δεκεμβρίου.

Παράλληλα με τον καθορισμό των αλιευτικών δυνατοτήτων, η Επιτροπή θα εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για την επίτευξη προόδου όσον αφορά τις ρυθμίσεις καταμερισμού για τα αποθέματα ευρείας κατανομής που είναι κοινά με τρίτες χώρες, στις οποίες δεν υφίστανται τέτοιου είδους ρυθμίσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η αλίευση των κοινών αποθεμάτων με βιώσιμο τρόπο.

6.2. Καθορισμός των αλιευτικών δυνατοτήτων για διαφορετικές θαλάσσιες λεκάνες

Όσον αφορά τα αποθέματα που τελούν αποκλειστικά υπό τη διαχείριση της ΕΕ **στη Βαλτική θάλασσα, στο Skagerrak/Kattegat και στον Ατλαντικό**, η Επιτροπή θα προτείνει την εφαρμογή ποσοστώσεων σύμφωνα με τη ΜΒΑ όταν η εν λόγω γνωμοδότηση είναι διαθέσιμη. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα σχέδια διαχείρισης παρέχουν ευελιξία για τον καθορισμό ορίων αλιευμάτων, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει τη χρήση του ανώτερου εύρους της ΜΒΑ για υγιή αποθέματα, υπό την προϋπόθεση ότι οι επιστημονικές γνωμοδοτήσεις το κρίνουν αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων των πολυετών σχεδίων ειδικά για τους μικτούς τύπους αλιείας. Όσον αφορά τα αποθέματα για τα οποία η επιστημονική γνωμοδότηση συνιστά μηδενικό αλίευμα ή για τα οποία η βιομάζα έχει μειωθεί τόσο πολύ ώστε βρίσκονται κάτω από το ασφαλές όριο, στο πλαίσιο των σχετικών πολυετών σχεδίων, η Επιτροπή θα προτείνει διορθωτικά μέτρα, όπως περιγράφεται σε κάθε πολυετές σχέδιο, με σκοπό την ανασύσταση των αποθεμάτων. Θα εστιάσει τη δράση της στη διασφάλιση πλήρους επιστημονικής αξιολόγησης της ΜΒΑ για άλλα βασικά αποθέματα το συντομότερο δυνατόν.

Όσον αφορά την υποχρέωση εκφόρτωσης, θα αφαιρεί από τη γνωμοδότηση του ICES τις εξαιρέσεις de minimis ή τις εξαιρέσεις που συνδέονται με υψηλό ποσοστό επιβίωσης, κατά περίπτωση. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει επίσης την πρόοδο των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή των ισχυόντων μέτρων μείωσης των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων που συνοδεύουν τα ΤΑC μόνο για αναπόφευκτα παρεμπίπτοντα αλιεύματα, τα οποία έχουν εγκριθεί για τον μετριασμό ενδεχόμενων καταστάσεων περιοριστικής ποσόστωσης.

Η Επιτροπή σχεδιάζει να μεταβεί, εφόσον είναι δυνατόν, σε ένα σύστημα πολυετών ΤΑC για αποθέματα που αφορούν μόνο την ΕΕ. Με αυτόν τον τρόπο, θα αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και η προβλεψιμότητα για τις αλιευτικές επιχειρήσεις της ΕΕ όσον

αφορά τα αποθέματα που επιλέγονται σε στενή διαβούλευση με τα κράτη μέλη, τα ενδιαφερόμενα μέρη και το ICES. Τα κράτη μέλη καλούνται να καταγράψουν τα αποθέματα προτεραιότητας για τα οποία συνιστούν διετή TAC. Κατόπιν αξιολόγησης, η Επιτροπή θα ζητήσει από το ICES να αξιολογήσει τα αποθέματα που έχουν προσδιοριστεί:

i) βάσει των κριτηρίων πολυετούς γνωμοδότησης του ICES·
ii) όσον αφορά τη σκοπιμότητα της παροχής πολυετούς γνωμοδότησης· και
iii) όσον αφορά τις πιθανές επιπτώσεις αυτών των πολυετών γνωμοδοτήσεων.

Όσον αφορά τα κοινά αποθέματα που τελούν υπό τη διαχείριση **του Ηνωμένου Βασιλείου, της Νορβηγίας και άλλων παράκτιων κρατών**, η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τη θέση της στις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνωμοδοτήσεις, με στόχο τον καθορισμό των αλιευτικών δυνατοτήτων σύμφωνα με τη ΜΒΑ. Η ΕΕ θα παρακολουθεί την πορεία της υλοποίησης των κοινών δεσμεύσεων ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου στο πλαίσιο της ειδικής επιτροπής αλιείας, με στόχο την επίτευξη βιώσιμης αλιείας και διαχείρισης των κοινών αποθεμάτων. Θα παρακολουθεί την πορεία της υλοποίησης παρόμοιων δεσμεύσεων στο τριμερές πλαίσιο (ΕΕ, Ηνωμένο Βασίλειο, Νορβηγία), καθώς και στην αναζήτηση βιώσιμων και ολοκληρωμένων ρυθμίσεων καταμερισμού για τα παράκτια κράτη. Οι εργασίες αυτές αποτελούν μέρος της εξωτερικής διάστασης της κοινής αλιευτικής πολιτικής και καλύπτουν περίπου το 70 % του συνόλου των TAC που έχουν καθοριστεί στον βορειοανατολικό Ατλαντικό. Η Επιτροπή θα προσπαθήσει να βελτιώσει τη συνεργασία και το κλίμα αυτών των διαβουλεύσεων.

Όσον αφορά **τη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο**, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να επιδιώκουν τους στόχους του πολυετούς σχεδίου για τη δυτική Μεσόγειο και της ΓΕΑΜ στο πλαίσιο της στρατηγικής του 2030. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν συνοδευτικά μέτρα στο πλαίσιο των προγραμμάτων του ΕΤΘΑΥ. Δεδομένου ότι πρόκειται για το τελευταίο έτος της μεταβατικής περιόδου του πολυετούς σχεδίου, η πρόταση για τις αλιευτικές δυνατότητες θα έχει ως στόχο την πλήρη εφαρμογή της ώστε να επιτευχθεί η ΜΒΑ το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2025 για όλα τα αποθέματα, σύμφωνα με μια ολιστική προσέγγιση. Ειδικότερα, θα πρέπει να περιλαμβάνει τα διαθέσιμα εργαλεία διαχείρισης και τον μηχανισμό αντιστάθμισης για τη βελτίωση της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων και της απαγόρευσης αλιείας σε συγκεκριμένες περιοχές. Η ΕΤΟΕΑ αξιολογεί την εφαρμογή του πολυετούς σχεδίου σε ετήσια βάση. Η Επιτροπή έχει επίσης ξεκινήσει εργασίες για κάθε πτυχή της βιωσιμότητας με σκοπό τον Ιούλιο του 2024 να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο του σχεδίου στα σχετικά αποθέματα και τους τύπους αλιείας.

Η διαχείριση των κοινών αποθεμάτων είναι επίσης απαραίτητη για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας στα διεθνή ύδατα και για την εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού στη Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο. Για τον σκοπό αυτό, η πρόταση για τις αλιευτικές δυνατότητες το 2024 θα καλύπτει μέτρα που απορρέουν από ήδη ισχύοντα μέτρα της ΓΕΑΜ και πρόσθετα μέτρα που πρόκειται να εγκριθούν κατά την ετήσια σύνοδο της ΓΕΑΜ τον Νοέμβριο. Όσον αφορά τα είδη του Εύξεινου Πόντου, η Επιτροπή θα προτείνει TAC και

ποσοστώσεις για το καλκάνι σύμφωνα με τα μέτρα που θα εγκριθούν κατά την ετήσια σύνοδο, καθώς και για την παπαλίνα.

Η πρόοδος που έχει σημειωθεί στη Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο πρέπει να συνεχιστεί και να επιταχυνθεί στο πλαίσιο της διάσκεψης υψηλού επιπέδου της ΓΕΑΜ που θα πραγματοποιηθεί στη Μάλτα στις 3-4 Οκτωβρίου 2023. Όλα τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν τη δράση τους για την επίτευξη της βιωσιμότητας των αποθεμάτων, καθώς αυτή αποτελεί τη βάση για έναν ανθεκτικό αλιευτικό τομέα, καθώς και για την προστασία των οικοσυστημάτων σε αυτές τις θαλάσσιες λεκάνες.

Δεδομένης της ανάγκης να βελτιωθεί η προστασία του **ευρωπαϊκού χελιού**, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να παρακολουθήσουν στενά την εφαρμογή των αλιευτικών δυνατοτήτων για το 2023 και να αξιολογήσουν τα μέτρα που ελήφθησαν για το 2024 όσον αφορά τα θαλάσσια ύδατα, καθώς επίσης να βελτιώσουν τα σχέδιά τους για τη διαχείριση του χελιού στο πλαίσιο του κανονισμού για το χέλι, σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές τους υποχρεώσεις[39]. Είναι σημαντικό να ενισχυθούν τα μέτρα στα εσωτερικά ύδατα, ώστε να δημιουργηθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού, δεδομένου ότι το ποσοστό θνησιμότητας χελιού στα εσωτερικά ύδατα είναι σημαντικό και απαιτεί επειγόντως τη λήψη διορθωτικών μέτρων. Η ΓΕΑΜ επεξεργάζεται επί του παρόντος μελλοντικά μακροπρόθεσμα σχέδια διαχείρισης, ιδίως για το ευρωπαϊκό χέλι και τον κυνηγό, για τα οποία τα ισχύοντα μέτρα λήγουν το 2023.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η βιωσιμότητα της αλιείας στην ΕΕ βελτιώθηκε το 2022. Ωστόσο, η κατάσταση στη Βαλτική θάλασσα εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση, καθώς ορισμένα προηγουμένως σημαντικά εμπορικά αποθέματα μειώνονται λόγω διαφόρων πιέσεων. Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει τις ανθρώπινες δραστηριότητες, την ένταση των πιέσεων και ορισμένες πτυχές της κατάστασης των αποθεμάτων, καθώς και τους δεσμούς μεταξύ των στοιχείων αυτών. Απαιτείται περισσότερη δράση και ισχυρότερη δέσμευση για την αντιμετώπιση της κατάστασης στη Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο.

Οι προτάσεις της Επιτροπής για τις αλιευτικές δυνατότητες του 2024 θα έχουν ως στόχο να δώσουν τη δυνατότητα στα αποθέματα να ανακάμψουν, και να σταθεροποιηθούν τα ιχθυαποθέματα που έχουν φθάσει σε βιώσιμα επίπεδα. Με αυτόν τον τρόπο, θα ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των αλιέων. Η περαιτέρω εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ από τα κράτη μέλη είναι σημαντική, καθώς και η συνεχής προσπάθεια της Επιτροπής να αναλαμβάνει δράσεις για την αντιμετώπιση των λοιπών πιέσεων που ασκούνται στα ιχθυαποθέματα. Η ΕΕ καταπολεμά τη θαλάσσια ρύπανση μέσω σειράς νομοθετικών και πολιτικών πρωτοβουλιών στο ευρύτερο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για μηδενική ρύπανση[40].

---

[39] COM(2023) 102.

[40] Σε αυτές περιλαμβάνονται ο καθορισμός ορίων για τα θαλάσσια απορρίμματα, τον υποθαλάσσιο θόρυβο, τις θρεπτικές ουσίες και τις ρυπογόνες ουσίες στο πλαίσιο της οδηγίας-πλαισίου για τη θαλάσσια στρατηγική (ΟΠΘΣ) και η εφαρμογή μέτρων για την επίτευξή τους. COM(2021) 400 final.

Όπως αναφέρεται στη δέσμη μέτρων για την αλιεία και τους ωκεανούς, πρέπει τώρα να αναλάβουμε ισχυρότερη δέσμευση για να καταστήσουμε τις θαλάσσιες περιοχές μας και την ευρωπαϊκή αλιεία κατάλληλες για το μέλλον. Ο ακμάζων αλιευτικός τομέας είναι στοιχείο καίριας σημασίας για τη διατήρηση των ευρωπαϊκών παράκτιων κοινοτήτων και τη διαχείριση της μετάβασης σε πιο βιώσιμα συστήματα τροφίμων.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη, τα γνωμοδοτικά συμβούλια, τα ενδιαφερόμενα μέρη και το κοινό να υποβάλουν τα σχόλιά τους επί της παρούσας ανακοίνωσης έως τις 31 Αυγούστου 2023.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ[41]

Πότε	**Τι**
Μάιος – Νοέμβριος 2023	Επιστημονική γνωμοδότηση του ICES
Ιούνιος – τέλη Αυγούστου 2023	Δημόσια διαβούλευση σχετικά με την ανακοίνωση
Τέλη Αυγούστου 2023	Η Επιτροπή εγκρίνει την πρόταση για τις αλιευτικές δυνατότητες στη Βαλτική θάλασσα
Οκτώβριος – Δεκέμβριος 2023	Ετήσιες διαβουλεύσεις σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες με το Ηνωμένο Βασίλειο, με το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Νορβηγία, και με τη Νορβηγία
Μέσα Σεπτεμβρίου 2023	Η Επιτροπή εγκρίνει την πρόταση για τις αλιευτικές δυνατότητες στη Μεσόγειο θάλασσα και στον Εύξεινο Πόντο
Οκτώβριος 2023	Σύνοδος του Συμβουλίου σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες για τη Βαλτική θάλασσα Διαβουλεύσεις των παράκτιων κρατών σχετικά με τα αποθέματα ευρείας κατανομής στον βορειοανατολικό Ατλαντικό
Τέλη Οκτωβρίου 2023	Η Επιτροπή εγκρίνει την πρόταση για τις αλιευτικές δυνατότητες για τον Ατλαντικό / τη Βόρεια Θάλασσα
7-11 Νοεμβρίου 2023	Ετήσια σύνοδος της ΓΕΑΜ
1 Δεκεμβρίου 2023	Γνωμοδότηση της ΕΤΟΕΑ σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση των αποθεμάτων
Δεκέμβριος 2023	Σύνοδος του Συμβουλίου σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες στον Ατλαντικό / τη Βόρεια Θάλασσα Σύνοδος του Συμβουλίου σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο

[41] Για τα αποθέματα που τελούν υπό τη διαχείριση των ΠΟΔΑ στα ενωσιακά ύδατα και σε ορισμένα μη ενωσιακά ύδατα, οι αλιευτικές δυνατότητες εγκρίνονται μετά την ετήσια συνεδρίαση των ΠΟΔΑ, με την αναθεώρηση του κανονισμού του Συμβουλίου για τον καθορισμό των αλιευτικών δυνατοτήτων.